

Forberedelsestid: 60 min.

- Se video: Intro
- Forbered opgaven
- Se video: Eksamen
- Diskuter elevens præstation og giv en karakter
- Se video: Votering
- Konkluder hvad der lægges vægt på

Oldtidskundskab

Uddrag af læreplanen 2017

Der afholdes en mundtlig prøve på grundlag af en opgave, som fordeles ved lodtrækning. Opgaven skal bestå af: 1) en antik eksamenstekst bestående af et enkelt tekststykke på højst en normalside prosa eller 50 vers poesi fra en af de basistekster, der er behandlet i undervisningen. Ved korte basistekster, f.eks. digte eller breve, kan flere basistekster indgå i opgaven. Teksterne skal da være af samme forfatter 2) en efterantik ekstemporaltekst på op til tre normalsider eller et antikt monument, gennemgået eller ikke gennemgået, samt et efterantikt, perspektiverende monument, som ikke er gennemgået i undervisningen. Der udformes lige mange opgaver af hver type. Opgaverne, der indgår som grundlag for prøven, skal tilsammen dække de faglige mål. Prøvematerialet vælges af eksaminator. Det samme prøvemateriale må anvendes højst to gange på samme hold. Homer og romersk litteratur skal indgå i prøvematerialet. Opgaverne må ikke være forsynet med vejledende spørgsmål eller instrukser. En normalside prosa er 2400 enheder (antal anslag inklusive mellemrum), en normalside poesi er 30 vers, en normalside afspillet tekst er ca. 3 minutter. Eksaminationstiden er ca. 30 minutter pr. eksaminand. Der gives ca. 60 minutters forberedelsestid. Eksaminationen former sig som en samtale mellem eksaminand og eksaminator. Eksaminanden skal analysere og fortolke den antikke eksamenstekst og placere den i den sammenhæng, hvori den er læst. Det antikke monument beskrives, analyseres og fortolkes. Med den efterantikke ekstemporaltekst prøves eksaminandens evne til at sætte den antikke eksamenstekst eller temaer fra undervisningen i et kulturhistorisk perspektiv. Med det efterantikke perspektivmonument prøves eksaminandens evne til at sætte det antikke monument eller temaer fra undervisningen i monumenter i et kunst- og kulturhistorisk perspektiv. Hovedvægten ved eksaminationen lægges på den antikke eksamenstekst.

Spørgsmål 7 (17):

Fra Homer "Odysseen":

Niende sang v. 360 – 408

Perspektivering:

Uddrag af Brdr. Grimm: Den tapre lille Skrædder

Tekstuddraget og perspektivteksten er optrykt på de følgende sider.

”Det var hans ord, og jeg gav ham en ny gang vin i hans spølkum. (360)

Tre gange fik han i alt og tre gange drak han, den tosse.

Men da den funklende vin var begyndt at gå ham til hovedet,

talte jeg til ham med venlige ord i en honningsød tone:

‘Du har jo spurgt mig, Kyklop, om det navn jeg er stolt af at bære.

Det skal jeg sige dig. Du skal så gi den gave du loved. (365)

Ingen er hvad jeg hedder, og Ingen blev jeg derhjemme

kaldt af min far og minmor og også iblandt kammerater.’

Således jeg. Men rådt var svaret jeg fik af Kyklopen:

‘Ingen fortærer jeg da til sidst når alle hans venner

først er parteret og ædt. Dér har du din gæsteforæring.’ (370)

Det var hans ord, og så dejsed han baglæns om med sin svære

tyrehals bøjet til siden. Den altbetvingende slummer

tog ham, og ud af hans gab flød vin og fortyggede bidder

menneskekød som han lå og brækkede af sig i fuldskab.

Så tog jeg pælen og bored den ned i den glødende aske (375)

for at få hedet den op, satte mod i hele mit mandskab

med mine ord så at ingen af skræk skulle svigte i faren.

Men da så olietræspælen var nær ved at bryde i flamme,

saftig og grøn som den var, og lyste af gløder i spidsen,

tog jeg den hen til Kyklopen fra arnen med folkene om mig. (380)

Og da var der en gud der blæste os mod i vort hjerte.

Folkene løftede pælen og rammed dens spidsede ende

lige i øjet mens jeg med et tag i dens øverste ende

drejede den rundt – som en mand borer hul i en planke til skibsskrog

mens hans svende med skiftevis ryk i den rem der er snoet (385)

rundt om skaffet på boret ser til at det stadig roterer.

Således holdt vi den gloende pæl på plads i hans øje

og drejed til så det kogte af blod om spidsen på pælen.

Alle hans vipper og hele hans bryn blev svidt af imens æblet

kogte i hulen af øjet og røddeerne spruttede i ilden. (390)

Som når en grovsmed hærder et gloende blad til en økse

i en spand iskoldt vand så det bobler og syder og sprutter;

det er det middel der gør at jern får styrke og hårdhed –

således hvæste hans øje om spidsen på olietræspælen.

Skingrende skreg han af smerte så væggene rungede i hulen. (395)

Skrækslagne løb vi i skjul. Og Kyklopen rev olietræspælen

ud af sit øje så blodig den var fra spidsen til enden.

Pælen slængte han langt bort fra sig, afsindig af smerte,

mens han råbte og skreg på de andre Kykloper der boede

i deres grotter omkring i de vindomsusede bjerge. (400)

Og på hans råb kom de til fra alle forskellige sider,

flokkedes uden for hulen og spurgte om hvad der var hændt ham:

‘Hvad er dog det, Polyfemos, du råber så skrækkeligt op for

her i den liflige nat og vækker os alle til hobe?

Er der kanhænde en skurk der vil stjæle fårene fra dig? (405)

Eller vil slå dig ihjel med list eller voldelig styrke?’

Inde fra bjerggrotten svared den stærke Kyklop Polyfemos:

‘Ingen vil slå mig ihjel og Ingen er voldelig mod mig!’ ”

Uddrag af "Den tapre lille skrædder (Syv i et hug)"

- Et eventyr af Brødrene Grimm

En sommermorgen sad en lille skrædder på sit bord ved vinduet. Han var i godt humør og syede af alle livsens kræfter. Mens han sad der, kom en bondekone forbi ude på gaden og råbte: "Hvem vil købe honning, hvem vil købe honning!" skrædderen fik lyst til at smage på den, stak hovedet ud af vinduet og råbte: "Kom herop min gode kone, så kan I blive af med noget af jeres honning." Konen gik op af de mange trapper med sine tunge kurve og måtte lukke op for alle krukkerne.

Skrædderen stak næsen i dem allesammen og sagde så: "Den lader jo til at være god. Giv mig fire lod. Det gør såmænd heller ikke så nøje, selv om det bliver et fjerdingspund." Konen havde troet, at hun skulle gøre en rigtig god forretning og gav ham ærgerlig hvad han forlangte. "Det skal rigtig smage mig," sagde skrædderen, tog brødet ud af skabet, skar sig et ordentligt stykke og smurte honning på. "Det er dog vel bedst, at jeg først bliver færdig med mit sytøj," tænkte han, satte brødet ved siden af sig og syede videre, men han var så glad, at han stadig tog større og større sting. Lugten af den søde honning trængte imidlertid hen til væggen, hvor der sad fuldt af fluer, og de kom nu flyvende og satte sig på brødet. "Hvem har indbudt jer?" sagde skrædderen og jog dem væk. Fluerne forstod ikke dansk, men kom et øjeblik efter tilbage. Da tabte skrædderen tålmodigheden, tog en stump tøj og smækkede efter dem. Ikke mindre end syv fluer lå døde på bordet. "Sikken en karl jeg er," sagde han beundrende, "det skal hele byen få at vide." Han lavede sig i en fart et bælte og syede med store bogstaver derpå: "Syv med et slag." - "Hele verden skal få det at vide," sagde han, og hjertet hoppede i livet på ham af glæde.

Skrædderen spændte bæltet om livet og begav sig på vej ud i den vide verden, fordi han mente, værkstedet her var for lille for sådan en tapper fyr. Før han drog af sted, undersøgte han, om der ikke var noget, han kunne tage med, men han fandt ikke andet end en gammel ost, og den stak han så i lommen. Udenfor huset så han, at der sad en fugl, som var blevet fanget i krattet, og den puttede han ned i lommen til den gamle ost. Han skridtede nu godt ud, og da han var en rask lille fyr, blev han ikke træt. Vejen gik over et højt bjerg, og oppe på toppen sad der en vældig kæmpe og så sig om. Skrædderen gik modig hen til ham og sagde: "Goddag, kammerat. Du sidder nok og kigger på verden. Jeg er netop vandret ud for at se mig om. Har du lyst til at gå med?" Kæmpen så hånlige på den lille skrædder. "Sådan en pjalt," sagde han. "Så det mener du," sagde skrædderen, knappede frakken op og pegede på bæltet. "Der kan du se, hvad jeg er for en." - "Syv med et

slag," læste kæmpen, og da han troede, det var mennesker, fik han ikke så lidt respekt for den lille fyr. Han ville dog først stille ham på prøve og tog derfor en sten i hånden og klemte den, så de klare dråber trillede ned. "Kan du gøre mig det efter?" spurgte han. "Er det det hele," sagde skrædderen, "det er jo bare legeværk." Han stak hånden i lommen, tog osten frem og klemte den, så saften løb ud mellem fingrene på ham. "Det var nok en lille smule bedre," sagde han. Kæmpen vidste ikke, hvad han skulle tro, tog en sten og kastede den så højt op, at man næsten ikke kunne se den og spurgte så: "Kan du gøre mig det efter?" - "Ja, det kan jo være meget godt," sagde skrædderen, "men nu skal jeg kaste en sten så højt op i luften, at den slet ikke kommer ned igen." Derpå tog han fuglen op af lommen og kastede den i vejret. Lykkelig over sin frihed svang den sig bort og kom ikke mere igen. "Ja, kaste det kan du," sagde kæmpen, "men lad os nu se, om du kan bære noget." - "Kan du hjælpe mig at bære dette træ ud af skoven?" - "Med fornøjelse," svarede den lille mand, "tag du kun stammen på skulderen, så bærer jeg grenene, det er dog det tungeste." Kæmpen gjorde det, og skrædderen satte sig på en gren, og kæmpen, der ikke kunne vende sig om, måtte bære hele træet og skrædderen oven i købet. Han sad velfornøjet deroppe og fløjtede og sang, som om det var den rene barnemad at bære sådan et træ. Da de havde gået et stykke vej, kunne kæmpen ikke holde det ud længere og sagde: "Nu lader jeg træet falde." Skrædderen sprang behændig ned, greb fat i grenene med begge hænder, som om han havde båret det og sagde ringeagtende: "Kan sådan en stor fyr ikke engang bære den smule træ."

[...]